

ภาษา โ ปุนเต้

ย ย เสียจนกร้อง โ กระแต แต่วัดโ ดังในยามเย็นจนถึงมืดค่ำ รู้สึกหนักท้อง ขยับตัวยากในใจว่า ถ้าตั้งชื่อลูกว่า โ กระแตโ น่าจะดี
คุยกับญาติที่เขามาจากเพชรบูรณ์เขารับชัตคอตันที่ว่ากระแตในภาษาเหนือ แปลว่า อ้อร้อ ของคนได้ พ่อกับแม่เลือกชื่อลูกไม่ได้จนกระทั่งคลอด
ด้วยเจ็บท้องคลอดนานมาก ตั้งแต่ ๐๔.๐๐ นาฬิกา วันที่ ๑๑ สิงหาคม จน ๑๒.๐๐ นาฬิกา ๑๒ สิงหาคม ลูกถึงได้ยอมออกมาจากท้องแม่ ใครที่เคยคลอดคงรู้ว่า
หลังคลอดแม่จะเปลี้ยมาก เข้าวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ่อยังมีกริม มาบอกข้างเตียงว่า ตั้งชื่อลูกได้แล้ว ให้ลูกสาวชื่อ โ ต้อยโ เพราะเขา โ ตุ่มปะตุมต้อยโ
ดีแม่หัวเราะจนท้องคัดท้องแข็ง น้ำนุ่ตาไหล พ่อทำหน้างมมาก ไม่เข้าใจว่าทำไมจนถึงหัวเราะกันใหญ่ กว่าจะตอบคำถามว่า คำว่า ต้อย หรือ ปุ้ย เป็นศัพท์แสดง
เรียกอวัยวะของเพศหญิงของชาวภูเก็ต

ย ลูกสาว พุดได้ไม่เป็นแต่อยากพุด กำลังช่วยครูปับผ้าเช็ดหน้า ให้ขยุกขยิกตามประสาเด็กอนุบาล ครูตีมือเบา ๆ และบอกว่า โ การดีโ ลูกใจดี มาเล่าให้พ่อฟัง
พ่อยิ้มย่องผองใส เล่าให้แม่ฟังว่าครูลูก โ ขยันการงานดีโ แม่ต้องอธิบายใหม่ว่า โ การดีโ แปลว่า ยังไม่เข้าเรื่อง

ย

ย บ้านพักในป่าคูู้ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ ไกลผู้คน หาที่เลี้ยงให้ลูกได้ยากเย็น แสนเห็น ได้มาแล้วอยู่ ๑ อาทิตย์ ก็ไป เปลี่ยนหน้าบ่อยรวกับนางเอกลิเก
แม่เลยบ่นกับลูกด้วยรำคาญว่า โ เด็กสาว ๆ เตี้ยวนี้ มันลั่นจริง ๆ เลยโ พ่อถามด้วยความเกรงใจว่า โ มันเป็นโรคอะไรหรือ? โ คงคิดว่าลั่น
เพราะเป็นโรคพาร์กินสัน ละมั้ง อันที่จริง แปลว่าใจแตก หลงระเริง เพลิดเปลื่นกับผู้ชาย

ย ลูกเรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๒ กลับมาบ้านแล้วร้องขายหนังสือพิมพ์ เลียนแบบแป๊ะก๊ิม ชายชราผู้เป็นตำนานนักขายของภูเก็ต ชาย น.ส.พ. ทุกฉบับ
ช่วยงานสังคมจนรู้จักกันทั่วเกาะ โ ปักซ์ไต้เดลินิวส์ ไทยรัฐโ แล้ววนกลับ โ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ปักซ์ไต้ โ เขาเพิ่งเฉลยให้ทราบตอนใดนี่เองว่าถ้าร้องขาย
น.ส.พ. ทั้ง ๓ ฉบับนี้ได้ จะได้วรรณยุกต์ ทั้งหมดของภาษาภูเก็ต ใครที่อยากเริ่มต้นพูดภาษา โ ปุนเต้โ เริ่มต้นได้ที่นี้

ย ภาษาโ ปุนเต้โ เป็นภาษาภูเก็ตที่ปนกับภาษาต่างชาติอื่นหลายภาษา แต่ผสมกลมกลืนเป็นเนื้อเดียว หมดกลั่นฝรัง แหก จีน ชนิดที่เจ้าของภาษานาไม่เจอ
แม้แต่พูดภาษาจีนฮกเกี้ยน ก็ผสม โ ทองแดงโ จนเจ้าของภาษาตกใจ

ย โ ลู่ กุ้ย เอ เกียโ ตั้งใจจะถามประโยคนี้เพื่อผูกมิตรกับเพื่อนชาวสิงคโปร์ หมายความว่า คุณมีลูกกี่คนคะ แต่ถามผิดกลายเป็น โ ลู่ กุ้ยเกียโ แปลว่า
ลูกคุณเป็นผี คนถูกถามสะดุ้งโหยง แต่ดูหน้าคนถามยิ้มแย้มมีไมตรี ก็เลยให้อภัย ภาษาฮกเกี้ยน ผสมผสานกันในภาษาภูเก็ตมากมายจนยกตัวอย่างได้ไม่ครบ
เพื่อนมาเยี่ยมเจ้าของบ้านดีใจทำกับข้าว โ ปุนเต้โ ต้อนรับเพื่อนโ วันนั้นหาทำน้ำซุบ หมูฮ้อง คั่วหมูเคียวเค็ม ทั้งโกเหล่ายำหมูต้ม ของหวานบี๋ท่ายบากโ
เพื่อนต่างถิ่นคงดีใจถ้าทราบว่า อาหารวันนี้ จันท่าน้ำพริกกุ้งสด หมูพะไล ผัดหมูกับกุ้งเคียวดอง แกงจืดกะหล่ำปลี ไช่ตุนหมูสับ ของหวาน ลอดช่องสิงคโปร์

ย โ พี่เป็กอยากตายโ ด.ญ. บุ่ม จีบปากจีบคอพ้องคุณป้าผู้เป็นชาวกรุงเทพฯ โดยกำเนิด คุณป้าตกใจ ย นึกว่า ย หลานสาวคิดลั่นปลอบโยนถามว่า
ทำไมละหลานย ทำไมถึงพูดอย่างนั้นย ไม่เป็นมงคลเลยนะย หลานจ้าย เดียวแม่ก็กลับบ้านแล้วย คุณป้าพุดกับหลานสาวยืนยวย เพราะนึกว่า
หลานอยากตายจริงๆ อันที่จริงย หลานติดภาษาถิ่นภูเก็ตย โ อยากตายโ ย แปลว่า ตะกละ หลานหมายถึง พี่เป็กย แยกขมนมองบ่มกิน ตะกละจริง ๆ ซิ๊ว

ย โ ปราณีย เป็นย ผียโ เพื่อนแก่ชาวกระบี่ เขาล้อเลียนย ด้วยเพื่อนชาวกระบี่ เขาไม่ทักทาย ว่า

ย โ เป็นผียโ เขาจะพุดว่า โ เป็นผือโ ถ้าชาวระนองเขาออกเสียงว่า เป็นผือหรือโ แต่ทั้งหมดถามด้วยไมตรีว่าHow are you ?ย
ท่านสุขสบายดีไหม?

ย ชาวภูเก็ต โ บายดี!โ ย ชาวสงขลา โ บายดีโ ย เสียง/โ สม.ย/โ สม.ในตำแหน่งท้ายคำ เป็นลักษณะเฉพาะของภาษาภูเก็ต วิถีชีวิตชาวเกาะย
และอยู่ไกลฝั่งยากต่อการติดต่อคมนาคมขนส่ง ทำให้ภาษาภูเก็ตย มีลักษณะแปลกย จนบางคนถึงกับบอกว่า ภาษาภูเก็ตตลกย อันที่จริงย ภาษาภูเก็ตย
เวลาออกเสียงหน่วยเสียงสระยาว ซึ่งเป็นชุดของหน่วยเสียงสระ คือ จะมีเสียงพยัญชนะบางเสียง โดยเฉพาะ พยัญชนะ กิ่งสระตาม เช่น

ย หนังสือย ออกเสียงว่า ย หนังสือ

ย ฝ่ามือย ออกเสียงว่า ฝ่ามีย

ย สะตอย ออกเสียงว่า รูดีย

ย ภาษาของมนุษย์ย ที่พูดเพื่อสร้างสันติย และความเข้าใจอันดีอย่างงดงามย และน่าฟัง เพราะ ภาษาเลียนธรรนำไหล ล้อเลียนคลื่นลมชวนฟังถ้าพุดมีจิตใจดี
แต่ในทางตรงกันข้ามย ถ้าพุดอารมณ์เสียย กรดเกรี้ยวและก้าวร้าวย ภาษาที่เปล่งออกมา ย คงชวนหุย ชวนเศร้าหมองย ใครที่รู้ว่า
อารมณ์ไม่ดีให้ยี้ดถึงสุภาชิตหลวงพ่อดูณไว้วาย โ อดน้ำมนต์ไว้ลูก แล้วจะหายโกรธโ

ผศ. ปราณี สกกุลพิพัฒน์
สำนักศิลปวัฒนธรรม ย ย ย ย ย
สถาบันราชภัฏภูเก็ต

ย